

**СПЕЦИФИКА РЕЙДЕРСТВА І РОЗВИТКУ ФОНДОВОГО РИНКУ В УКРАЇНІ:
ПРОБЛЕМИ РЕФЛЕКСІЇ**

Узагальнено підходи до трактування рейдерства, визначено особливості його сприйняття в Україні. Виявлено можливість використання концепції рефлексії до аналізу взаємозв'язку рейдерства й обігу цінних паперів, діагностовано когнітивну і впливаючу функції. Обґрунтовано заходи щодо розвитку фондового ринку, виходячи з рефлексивності виділених функцій

Ключові слова: рейдерство; фондовий ринок; розвиток; обіг цінних паперів; рефлексія; функція.

Деева Н.Э., Вергазова Л.Г. Специфика рейдерства и развития фондового рынка в Украине: проблемы рефлексии

Обобщены подходы к трактовке рейдерства, определены особенности его восприятия в Украине. Выявлена возможность использования концепции рефлексии к анализу взаимосвязи рейдерства и обращения ценных бумаг, диагностированы когнитивная и влияющая функции. Обоснованы мероприятия по развитию фондового рынка, исходя из рефлексивности выделенных функций

Ключевые слова: рейдерство; фондовый рынок; развитие; обращение ценных бумаг; рефлексия, функция.

Dyeyeva N., Vergazova L. Specificity of raid and development of fund market in the Ukraine: problems of reflection

The approaches to interpretation of corporate raid are generalized, the features of its perception in Ukraine are determined. The possibility of the use of conception of reflection to the analysis of intercommunication of corporate raid and the circulation of securities is grounded. The cognitive and influencing functions are diagnosed. The measures on fund market development are grounded, coming from reflexive of the selected functions.

Keywords: corporate raid; fund market; development; circulation of securities; reflection; function.

Постановка проблеми в загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими і практичними завданнями. Рейдерство існує у всіх розвинених країнах, але на відміну від них, де цей процес дієво впливає на неефективні підприємства, у нас воно стає інструментом перерозподілу власності. Ось чому в умовах України проблема рейдерства викликає значний резонанс у суспільстві і потребує свого невідкладного вирішення, адже є показником слабкості інститутів державної влади, недосконалості корпоративного управління, незрілості фінансового ринку. Світова фінансова криза, яка виступає сприятливим живильним середовищем для недружніх поглинань, ще більш загострила цю складну ситуацію.

Крім того, у національному законодавстві юридично не визначений зміст рейдерства, хоча боротьба з ним проголошується як першочергове завдання у важливих програмних документах держави. Так, згідно з Указом Президента України [1] уряду надано доручення розробити і внести на розгляд Верховної Ради законопроект щодо встановлення кримінальної відповідальності за рейдерство, підробку установчих документів суб'єктів господарювання, рішень органів державної влади, штампів і печаток з метою сприяння проваам

рейдерства, а також за участь у таких діяннях посадових і службових осіб правоохоронних та інших державних органів. В Україні було відновлено роботу Міжвідомчої комісії з питань захисту прав інвесторів та протидії незаконному поглинанню та захопленню підприємств, яка повинна боротися з проблемою рейдерства і корупції [2]. 10 жовтня 2013 року ВРУ прийняла Закон «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії протиправному поглинанню та захопленню підприємств» [3], але він спрямований на боротьбу с наслідками, а не на боротьбу з причинами цього явища.

Аналіз останніх досліджень, у яких започатковано вирішення проблеми. Чітко визначити дефініцію рейдерства намагаються в своїх дослідженнях представники різних галузей знань. Проте, як будь-яке значне явище, трактування поняття набуває через це все більшої складності й навіть суперечливості.. Проблеми законодавчого визначення і закріплення відповідальності за рейдерство досліджуються у працях Андрєєва Д., Захаренка Н., Кальмана О., Кобзаря А., Нечипоренка О., Панасенка Р., Погорецького М. Встановленню передумов і шляхів подолання рейдерства в Україні присвячені роботи економістів Астапової Г., Вар-

налія З., Васильчака С., Мазур І., Шевченка І.Л. Утім поза увагою вчених залишається складний діалектичний зв'язок рейдерства і сектору злиття і поглинань фінансового ринку України.

Метою статті є визначення проблем рефлексії рейдерства і розвитку фондового ринку, а також обґрунтування напрямів їхнього подолання.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Під рефлексією в рамках даної статті розуміємо взаємний вплив (в основному ітераційного характеру) двох об'єктів (фондового ринку і рейдерства) один на одного [4, с. 34]. Концепція рефлексії, на яку вказує Дж. Сорос, входить до складу світоглядної парадигми стосунків, яким властиві суперечності [5, с. 21]. У цьому руслі рейдерство і розвиток фінансового ринку розглядається як пара рекурсивних функцій ($y = f(x)$) – когнітивна функція, $x = \varphi(y)$ – впливаюча функція). Взаємозв'язок указаних функцій призводить не до рівноваги, а до процесу безперервних змін, що ніколи не закінчуються.

Історія рейдерства нараховує не одне сторіччя, хоча сам термін був введений в обіг на рубежі XIX-XX ст. у Великій Британії. спочатку ним позначалися напади морських суден, що виконували бойові завдання, у тому числі захоплення торгових кораблів інших країн.

Перші паростки рейдерства з'являються відразу після періоду первинного накопичення капіталу. Рейдерство у фінансовій сфері виникло разом із акціями, коли стало можливим поглинання компанії всупереч волі її власника. У роботах зарубіжних дослідників поняття рейдерства визначається як «вороже поглинання» – hostile takeover – the situation, in which one company tries to acquire another company without the approval of the target corporation's Board of Directors or owners of the business [6] (ситуація, у якій одна компанія хоче заволодіти іншою без згоди керівництва та власників).

Як «рейдерство», так і «недружнє (вороже) поглинання» – поняття, запозичені з англійської мови, у якій вони мають усталене значення. Термін «рейд» (raid) – це наліт, набіг, біржове значення цього слова означає зниження курсу шляхом продажу великої кількості цінних паперів, а «рейдер» (raider) – учасник нальоту або набігу. В англійській економічній літературі вживається здебільшого сполучення слів corporate raid(-er). Отже, виходячи з етимологічного значення, використання українсь-

кого словосполучення «рейдерська атака» досить вразливе, бо є тавтологією – «нападницький напад».

Рейдерство – явище економічне, що супроводжує процес становлення ринкової економіки в будь-якій демократичній країні. У США корпоративне рейдерство набуло свого найбільшого поширення протягом останньої третини минулого століття (кін. 1970-х – 1990-х рр.). Його подоланню значною мірою сприяло введення певних законодавчих вимог та обмежень до угод M & A (merger and acquisition, тобто злиття і придбання), що зробило більш ризикованими такі операції.

У випадку з Україною та іншими країнами СНД – етап розквіту рейдерства відбувся наприкінці 90-х років. Першими об'єктами захвату були приватизовані підприємства, яким належали активи, що використовувалися неефективно з погляду економіки. На другому етапі до інтересів рейдерів додався успішний бізнес, торговельні марки, ноу-хау, контракти, ліцензії тощо. Нерідко рейдерські технології застосовувалися в конкурентній боротьбі.

У класичному розумінні рейдерами є фізичні або юридичні особи, які оволодівають акціонерною компанією без згоди її акціонерів, працівників, адміністрації та використовують у цих цілях процедуру купівлі на відкритих торгах чи агресивного скуповування контрольного пакету акцій.

Для українських реалій більш характерним є розуміння рейдерів як організованих груп, що діють під прикриттям з метою перерозподілу власності шляхом недружнього, незаконного поглинання компаній будь-якими методами. Відповідно до ст. 80 Закону України «Про акціонерні товариства» злиття, приєднання, поділ, відділення та перетворення акціонерного товариства здійснюється за рішенням загальних зборів, а у випадках, передбачених законом, – за рішенням суду або відповідних органів влади. Законом може бути передбачене й одержання згоди відповідних органів державної влади на припинення діяльності юридичної особи шляхом злиття або приєднання (п. 2 ст. 106 Цивільного Кодексу України). Справа в тому, що проведення реорганізації підприємств, яке тягне за собою об'єднання всього майна, у багатьох випадках здатне істотно змінити співвідношення економічних потенціалів учасників того або іншого товарного ринку і, таким чином, призвести до обмеження конкуренції. Для запобігання цим негативним наслідкам злиття і приєднання підприємств

має здійснюватися з дотриманням вимог антимонopolного законодавства.

Аналіз відповідних положень Закону України «Про акціонерні товариства» (статті 64, 65) свідчить, що законом закріплено тільки один із можливих способів поглинання акціонерних товариств – шляхом придбання у власність значного або контрольного пакету акцій, який слід віднести до способу дружнього поглинання [7, с.150]. Основними ознаками способу дружнього поглинання акціонерних товариств можна назвати публічне оголошення про намір придбати акції, дотримання передбаченої чинним законодавством процедури. Недружнє поглинання акціонерних товариств – це дії фізичних та юридичних осіб, спрямовані на поглинання проти волі та бажання керівництва акціонерного товариства, його основних акціонерів, які не виходять за межі чинного законодавства України.

В антимонopolному законодавстві «недружнє придбання, набуття в інший спосіб у власність, одержання в управління (користування) часток (акцій, паїв)» визначено як така дія, що забезпечує досягнення або перевищення 25, 50 відсотків голосів у вищому органі управління суб'єкта господарювання, в осіб, які не здійснюють контролю над ним, при відмові цього суб'єкта господарювання надати заявнику (уповноваженій ним особі) інформацію, необхідну для одержання дозволу органів Антимонopolного Комітету України [8]. Способи недружнього поглинання акціонерних товариств поділяються на основні (скуповування акцій, передача акцій в управління, набуття права на представництво інтересів акціонерів, банкрутство) та додаткові (поглинання акціонерного товариства шляхом визнання приватизації недійсною; придбання прав на інтелектуальну власність; оскарження угод (договорів) щодо придбання акцій).

Під протиправними способами поглинання акціонерних товариств розуміють певні дії (бездіяльність) і прийоми зацікавленої особи (осіб), внаслідок використання яких завжди порушуються норми чинного законодавства України. В їхній основі лежить придбання права на чужу власність (акції) шляхом обману або зловживання довірою (шахрайство), а також фальсифікації відповідних документів, зокрема реєстру акціонерів тощо.

У питанні тлумачення рейдерства існують різні погляди (табл. 1).

Як недружнє, позазаконне явище розглядають рейдерство Н. О. Захаренко, З.С. Варна-

лій, І.І. Мазур, Я. Гавриляко, як злочинний бізнес – О. Г. Кальман, М. А. Погорецький, А.Г. Осипов. На віддаленість дій рейдерів від норм ділової етики вказують О. Ю. Нечипоренко і, Н. О. Захаренко. Суперечливою виглядає дефініція І.Л. Шевченка, який пов'язує рейдерство з порушенням усіх корпоративних прав, водночас стверджуючи, що воно може бути законним і незаконним.

Таким чином, основні відмінності в дефініціях визначаються дослідниками через співвіднесення рейдерства з правовим полем України, а загальними характеристиками називаються такі, як перехід корпоративних прав, агресивність і організованість дій, наявність бізнес-конфлікту. Доцільно також виокремити сучасні допоміжні прийоми, що створюють сприятливі умови для подальшого поглинання акціонерного товариства, – це, наприклад, застосування інформаційних технологій. Сьогодні все більше поширюється інформаційне рейдерство, коли поглинанню передують нагнітання негативного інформаційного фону, що значно зменшує інвестиційну привабливість підприємства.

У багатьох дефініціях, наведених у таблиці, рейдерство пов'язується з протизаконною діяльністю державних чиновників і суддів:

а) державна виконавча влада, на яку, по суті, покладаються функції арбітражу при роз'язанні корпоративних конфліктів, досить часто виступає їхніми ініціаторами, удаючись до вибіркового (політизованого) державного інфорсменту і використовуючи для цього переважно один метод – адміністративний примус [18];

б) сьогодні судді стали «активними учасниками» рейдерських захоплень і недружніх поглинань. За їхнім рішенням змінюється власник і доля не тільки великих, мажоритарних акціонерів, але й більш дрібних груп – міноритарних акціонерів, тому з часом справа може дійти до появи нової, тіншової спеціалізації суддів – судді-рейдери [19, с.335];

в) до «рейдерських» дій Державної комісії з цінних паперів і фондового ринку відносять: визнання системи реєстру акціонерів втраченою та її анулювання; порушення процедур контролю реєстрації акціонерів, які прибули на збори;

реєстрацію додаткової емісії цінних паперів, завдяки чому розвивається частка законних учасників і вводяться нові власники, які у результаті отримують контрольний пакет акцій [20].

Узагальнення підходів до тлумачення дефініції «рейдерства»

Автор	Визначення дефініції «рейдерство»
Захаренко Н.О. [9]	Форма цілеспрямованого недружнього захоплення власності шляхом ініційованого бізнес-конфлікту на підставі судових рішень, винесених або на основі фальшивих документів, або без запрошення в суд власника судами, що перебувають на інших територіях.
Варналій З.С., Мазур І.І. [10, с.133]	Недружнє, поза межами дії цивільного законодавства, спрямоване проти волі власника, захоплення чужого майна на користь іншої особи, встановлення над майном повного контролю нового власника в юридичному й фізичному розумінні з використанням корумпованості чиновників та (або) із застосуванням сили.
Шевченко І.Л. [11, с. 72]	Це заволодіння однієї компанії іншою без згоди акціонерів з порушенням всіх корпоративних прав. «Біле» рейдерство – це законна діяльність, спрямована на придбання підприємства. «Сіре та чорне» рейдерство – це використання незаконних методів, підrobних документів, силових захоплень у своїй діяльності.
Кобзар А.В. [12, с.34]	Це певна внутрішньо узгоджена сукупність (послідовність) агресивних дій, спрямованих так чи інакше на перехоплення контролю над підприємством і/або його ліквідними активами будь-якими (в т. ч. незаконними) методами.
Кальман О. Г., Погорецький М. А. [13]	Це складний і високоінтелектуальний злочинний бізнес. Проведення рейдерського нападу передбачає вчинення цілої нитки протиправних діянь кримінального характеру (підrobка документів, хабарництво, застосування фізичної сили та психічного насилля тощо), ... його ефективність зумовлена насамперед високою організованістю.
Панасенко Р.А. [14, с.172]	Це незаконне захоплення підприємства з метою заволодіння його активами та з використанням незаконних методів і засобів (кримінальне рейдерство) або недружнє чи вороже поглинання підприємства з використанням законних (правових) засобів з тією самою метою.
Нечипоренко О. Ю., Захаренко Н.О. [15]	Це захоплення власності фірми чи перехоплення оперативного управління за допомогою спеціально створеного та розіграного бізнес-конфлікту; злагоджена та командна робота висококласних фахівців, спрямованих у потрібне річище організатором, який має певний адміністративний та фінансовий ресурс.
Осипов А.Г. [16]	Є комплексом неправомірних дій, більшість із яких підпадають під сферу дії кримінального кодексу, як-от: присвоєння чужого майна, зловживання владою або службовим становищем, винесення свідомо неправосудного рішення тощо. Більше того, саме завдяки сприянню державних органів рейдерські схеми стають ефективними.
Гавриляко Я. [17, с. 348]	Це комплексні різнопланові дії, до складу яких можуть входити заходи встановлення корпоративного контролю над підприємством, силовий вплив ..., фальсифікація актів державної влади, в тому числі судових рішень, а також подальше їх застосування, протиправна чи безпідставна зміна менеджменту, зміна статутних документів підприємства, внесення змін до реєстру акціонерів та інші дії, спрямовані на набуття певною особою прав на майно або контролю над суб'єктом господарювання без згоди власника або особи, яка повноважна здійснювати контроль над суб'єктом господарювання, що відбувається в процесі спланованого конфлікту відповідно до певного сценарію..., який має правове обґрунтування та мотивацію ... та реалізується з додержанням (або імітацією додержання) встановлених законом процедур.

У конфлікт навколо підприємства дуже часто втягуються професійні учасники ринку цінних паперів (реєстратори, зберігачі) та/або посадові особи акціонерного товариства [21, с. 13]. Отримання контролю над підприємством часто зводиться лише до захвату реєстру акціонерів. Великі компанії вибудовують механізми взаємодії з реєстраторами, зовнішніми держателями й обліковцями акцій, натомість малі фірми зберігають реєстри в бухгалтерії в паперовому вигляді, які можуть бути викрадені рейдерами і переписані з використанням «правомірних» рішень суду про законність нового реєстру.

Реєстратори є одним з головних інструментів під час рейдерських захоплень підприємств, оскільки отримання контролю над реєстром підприємства, а тим більше над його реєстратором – це половина успіху будь-якої рейдерської атаки [22, с. 113]. Важливою є проблема подвійних реєстрів.

Частковим випадком є скуповування акцій з метою подальшого перепродажу, яке є різновидом так званого «корпоративного шантажу (greenmail)» [23, с. 294]. Термін «корпоративний шантаж» у класичному розумінні характеризує ситуацію, в якій певним пакетом акцій акціонерного товариства володіє недружньо

налаштована до нього компанія (група осіб). Але особливість такої ситуації потребує від уже зазначеного товариства (так званої компанії-мети, що є об'єктом корпоративного шантажу) викупляти акції зі значною премією (тобто за ціною, що значно перевищує їхню поточну ринкову вартість), щоб запобігти застосуванню до неї процедури поглинання.

Більшість аналітиків погоджується, що місцевим особливостям «національного рейдерства» сприяє низка прогалин вітчизняного законодавства. Але справжня його причина все-таки лежить в економічній площині. Це низька капіталізація вітчизняних підприємств, що зумовлена розривом між ринковою вартістю та вартістю їхніх активів. Наявність значної різниці з верхом покриває усі можливі витрати рейдерів після заволодіння підприємством і розпродажу його ліквідних активів.

Основний науковий результат статті полягає у встановленні закономірностей рефлексії рейдерства і розвитку фондового ринку.

1. В умовах зрілого фінансового ринку обіг корпоративних цінних паперів іманентно породжує рейдерство і є когнітивною функцією, а рейдерство, пов'язане з операціями на вторинному фондовому ринку, є впливаючою на розвиток корпорацій і, відповідно, обіг цінних паперів, функцією, що підвищує їхню ефективність. Спільною множиною цих функцій є пайові цінні папери і фіктивний капітал.

2. В українських умовах наміри рейдерства (перерозподілу фізичних активів) здатні породжувати обіг фіктивного капіталу (приватизаційні цінні папери, додаткові первинні емісії акцій, переведення боргових інструментів у пайові), що зумовлює перетворення функцій: рейдерство – когнітивна, обіг цінних паперів – впливаюча. Але форма впливу останньої виявляється негативною: зниження економічної ефективності діяльності корпорацій, порушення прав власності, погіршення якості корпоративного управління тощо.

3. Враховуючи властивість рекурсивності, функцію обігу цінних паперів доцільно ефективно використовувати для боротьби з рейдерством. Для цього необхідно:

удосконалити діяльність учасників депозитарної системи шляхом створення єдиного центрального депозитарію та формування ефективної системи депозитарного обліку цінних паперів;

створити загальнодержавний реєстр акціонерів, що унеможливить втрату і фальсифіка-

цію, наявність подвійних реєстрів, порушення прав акціонерів;

позбавляти ліцензії реєстратора або утримувача у разі повної або часткової втрати реєстру або здійснення неправомірних дій, які призвели до втрати власником цінних паперів;

забезпечити обіг акцій акціонерних товариств виключно в бездокументарній формі і запровадити систему електронного документообігу між усіма учасниками депозитарної системи.

Перспективою подальших досліджень є перевірка гіпотез ефективного і фрактального ринків в умовах обігу цінних паперів в Україні.

ЛІТЕРАТУРА

1. Про додаткові заходи щодо посилення захисту права власності: Указ Президента України від 26.03.2009 № 191/2009 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <<http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=191%2F2009&fpage=1&text=%F0%E5%E9%E4%E5%F0%F1%F2%E2&x=7&y=6>>

2. Янукович В. В Украине продолжается активная борьба с рейдерством и коррупцией [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <<http://president.gov.ua/ru/news/29346.html>>

3. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії протиправному поглинанню та захопленню підприємств» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=45160>

4. Боднер Г.Д. Рефлексивная связь между характером корпоративных отношений и развитием фондового рынка [Электронный ресурс] / Г.Д. Боднер, М.Ю. Кусый // Культура народов Причерноморья. - 2005. - №73. - С. 33-37.

5. Сорос Дж. Алхимия финансов. Рынок: как читать его мысли [Текст] / Дж. Сорос: Пер. с англ. – М.: ИНФРА-М, 1996. – 416 с.

6. Segura E. Hostile Takeovers in Ukraine [The electronic resource] / E. Segura, A. Bubnovsky // The Bleyzer Foundation. – 2007. – 9 с. – The mode of access:

<http://www.sigmbleyzer.com/File/economic/Hostile_takeovers_in_Ukraine.pdf>

7. Бочарова О. Способи поглинання акціонерних товариств [Текст] / О. Бочарова // Підприємництво, господарство і право. - 2009. - №10. - С. 149-151.

8. Про затвердження Положення про порядок подання заяв до Антимонопольного комітету України про попереднє отримання дозволу на концентрацію суб'єктів господарювання: Розпорядження Антимонопольного комітету України № 33-р від 19.02.2002 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

<<http://zakon.nau.ua/doc/?code=z0284-02>>

9. Захаренко Н.О. Законодавче закріплення відповідальності за рейдерство як перспектива розвитку та удосконалення інституту кримінальної власності [Електронний ресурс] / Н.О. Захаренко // Правове регулювання економіки. – 2008. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/pre/2008/Nechiporenko.pdf>

10. Варналій З. С. Рейдерство в Україні: передумови та шляхи подолання [Текст] / З.С. Варналій, І.І. Мазур // Стратегічні пріоритети. – 2007. - №2(3). - С.129-136.

11. Шевченко І.Л. Рейдерство: основні схеми здійснення та способи захисту [Текст] / І.Л. Шевченко // Економічний простір. – 2008. - №13. – С. 69-76.

12. Кобзар А. В. Рейдерство з юридичної точки зору (загальна характеристика)[Текст] / А.В. Кобзар // Наукові записки НАУКМА. - 2007. - Т. 64: Юридичні науки. - С. 32-37.

13. Кальман О. Г. Рейдерство: причини та заходи протидії [Електронний ресурс] / О. Г. Кальман, М. А. Погорецький // Вісник Запорізького юридичного інституту Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. – 2009. - №3. - http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Vzjui/2009_3/index.htm

14. Панасенко Р.А. Щодо визначення поняття «рейдерство» [Текст] / Р.А. Панасенко // Держава та регіони. – Сер.: Право. – 2009. - №4. - с. 171-174.

15. Нечипоренко О.Ю. Законодавче закріплення відповідальності за рейдерство як перспектива розвитку та удосконалення інституту кримінальної відповідальності [Електронний ресурс] / О. Ю. Нечипоренко, Н. О. Захаренко // Правове регулювання економіки. – 2008. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/pre/2008/Nechiporenko.pdf>

16. Осипов А.Г. Боротьба з рейдерством в Україні: чи є перспективи? [Електронний ресурс] / А.Г. Осипов // Правовий тиждень. - 14.05.2010. – Режим доступу: <http://www.legalweekly.com.ua/article/?uid=1921>

17. Гавриляко Я. Самозахист від рейдерства [Текст] / Я. Гавриляко // Вісник Донецького університету. – Сер.: Економіка. – 2010. - №1. – С.346-349.

18. Сафронова О.М. Методи регулювання корпоративних відносин та особливості їх запровадження в Україні [Електронний ресурс] / О.М. Сафронова // Державне управління: теорія і практика. – 2005. - №2. – Режим доступу: <<http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/dutp/2005-2/txts/soc/05sotomsh.pdf>>

19. Зайцева І.Ю. Інституційні засади будовання системи корпоративних відносин в Україні і напрямки її удосконалення [Текст] / І.Ю. Зайцева // Вісник економіки транспорту і промисловості – 2010. – Вип.29. - С.331-337.

20. Громова І. Кто в Украине главный рейдер? [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://antiraiders.ua/ucp_mod_news_list_show_6253.html>

21. Андреев Д.О. Адміністративно-правові засоби захисту прав власників цінних паперів: автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.07 [Текст] / Д.О. Андреев; Ін-т законодавства Верхов. Ради України. - К., 2008. - 21 с.

22. Таращанська О. Регулювання облікової системи ринку цінних паперів як засіб протидії рейдерству [Текст] / О. Таращанська // Державний інформаційний бюлетень про приватизацію. - 2009. - №8. - С.113-115.

23. Васильчак С.В. Корпоративний шантаж як загроза економічній безпеці підприємства [Текст] / С. В. Васильчак, Р. С. Попович // Науковий вісник НЛТУ України. - 2009. - Вип. 19.12. – С. 293-297.

REFERENCES

[Orders of Antimonopoly comete of Ukraine] (2002). <http://zakon.nau.ua/doc/?code=z0284-02>

Andreev, D.O. «Administrativno-pravovi zasoby zakhvi prav vlasnykiv tsinnukh paperiv» [Administrative and juridical measures of rights of owners of securities]: avtoreferat, Kiiv, 2008.

Bocharova, O. Sposoby poglynniia aktsionernykh tovarystv [Manners of takeover of joint-stock companies]. Pidpryemnytstvo, gospodarstvo i pravo, no. 10(2009): 149-151.

Bodner, G.D., and Kussii M.U. «Refleksyvnaiia svaz mezzdu kharakterom korporatyvnykh otnoshenii i razvitiem fondovogo rynku» [Reflexive relationship between the nature of corporate relations and the development of the stock market]. Kultura narodov Prychernomoria, no. 73(2005): 33-37.

Gavrillo, Ya. «Samozakhist vid reiderstva» [Self-protection from raiding]. Vistnyk Donetskogo universitetu, no. 1(2010): 346-349.

Gromova I. «Kto v Ukraine glavnii reider?» [Who is main raider in Ukraine?]. http://antiraiders.ua/ucp_mod_news_list_show_6253.html

Kalman, O.G. and Pogoretskii, M.A. «Reyderstvo: prychyn ta zalyhody protidii» [Raiding: causes and countermeasures]. Vistnyk Zaporizkogo uridychnogo institute Dnepropetrovskogo derzavnogo universitetu vnutrishchnikh sprav, no. 3(2009). http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Vzjui/2009_3/index.htm

Kobzar, A.V. «Reyderstvo z uridychnoi tochki zory (zagalnaia harakteristika)» [Raiding from juridical point of view (general description)]. Naukovi zapiski NAUKMA, no. 64 (2007): С. 32-37.

Nechiporenko, O.U. and Zakharenko, N.O. «Zakonodavche zakriolenniia vidpovidalnosti za reiderstvo yak perspektiva rozvytku ta udoskonalenniia instytutu kryminalnoi vidpovidalnosti» [Legislative upholding the responsibility for the raiding as a prospect development and improvement of the criminal liability institution]. http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/pre/2008/Nech

iporenko.pdf>

Osipov, A.G. Borotba z reiderstvom v Ukraini: chi e perspekryvy? [Struggle against raiding in Ukraine: What is its prospects?]. Pravovoi tyzhen. <http://www.legalweekly.com.ua/article/?uid=1921>

Panaseiko, R.A. Shchodo vyznachennia poniattia «reiderstvo» [Regarding the definition of "raiding"]. Derzhava ta region, no. 4(2009): 171-174.

«Pro dodatkovi zakhody shchodo posylennia zakhistu prav vlasnosti: Ukaz Prezidenta Ukrainy» [About additional measures on enhancement: Order of President of Ukraine from 26.03.2009 № 191/2009]. <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=191%2F2009&fpage=1&text=%F0%E5%E9%E4%E5%F0%F1%F2%E2&x=7&y=6>

«Pro vnesennia zmin dodeiaktykh zakonodavchikh aktyv Ukrainy shchodo protydii protupravnomu poglynnannu ta zakhoplennu pidpryemstv» [Law of Ukraine "On Amendments to Certain Legislative Acts of Ukraine on Prevention of Illegal Mergers and Takeovers"]. http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=45160

Safonova, O.M. «Metody reguluvannia korporativnykh vidnosyn ta osoblyvosti ikh uprovadzheniia» [Methods of regulation of corporate relations and features of their implementation in Ukraine]. Derzhavne upravlinnia, no. 2(2005). <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/dutp/2005-2/txts/soc/05somouu.pdf>

Segura E. Hostile Takeovers in Ukraine [The electronic resource] / E. Segura, A. Bubnovsky // The Bleyzer Foundation. — 2007. <http://www.sigmableyzer.com/File/economic/Hostile_takeovers_in_Ukraine.pdf>

Shevchenko, I.L. «Reyderstvo: osnovni skhemy zdiysnennia ta sposoby zahisty» [Raiding: basic circuits and methods of protection]. Ekonomichnyi prostir, no. 13(2008): C. 69-76.

Soros Dh. Alkhimiia finansov. Rynok: kak chitat ego mysli [Alchemy of finances. Market: how to read its thoughts]. Moskva: INFRA-M, 1996.

Tarashchanska O. Regulyuvannya oblikovoI sistemi rynku tsinnykh paperiv yak zasib protidii reyderstvu [Regulation of the accounting system of securities market as a means of counteraction against raiding]. Derzhavnyi informatsiyniy byuletyn' pro privatizatsiyu, no. 8(2009): 113-115.

Varnaliy, Z.S. ana Mazuk, I.I. «Reyderstvo v Ukraini: peredumovy ta shchlyakhi podolannia» [Raiding in Ukraine: background and remedies]. Stra-

tigicheskie prioritetu, no. 2 (2007): 129-136.

Vasilchak, S.V. and Popovich, R.S. Korporativniy shantazh yak zagroza ekonomichnoi bezpeki pidpryemstva [Corporate blackmail as a threat for economical safety of enterprise]. Naukoviy visnik NLTU Ukraini, no. 19.12 (2009): 293-297.

Yanykovich, V. V Ukraine prodolzhaetsia aktivnaia borba s reiderstvom i korruptsiei [Ukraine continues to actively fight against raiding and corruption]. <http://president.gov.ua/ru/news/29346.html> >

Zaitseva, I.U. Institutsiini zasady buduvannia systemy korporativnykh vidnosyn v Ukraini i napriamky ii udoskonalennia [Institutional fundamentconstruction of als of corporate relations system in Ukraine and ways of its improvement]. Vistnyk ekonomiky transporta i promyslovosti, no. 29(2010): 331-337.

Zakharenko, N.O. «Zakonodavche zakriplennia vidpovidalnosti za reiderstvo yak perspektiva rozvytku ta udoskonalennia instytutu kryminalnoi vlasnosti» [Legislative upholding the responsibility for the raiding as a prospect development and improvement of the criminal liability institution]. http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/pre/2008/Nechiporenko.pdf

Деева Наталья Эдуардовна,
д.э.н., профессор,

E-mail: panacea_inessa@mail.ru,

Вергазова Лариса Георгиевна,

к. филол. наук, доцент,

Донецкий национальный

технический университет,

E-mail: panacea_inessa@mail.ru

Dyeyeva Natalya Eduardovna,

Doctor of Economics, Professor,

E-mail: panacea_inessa@mail.ru

Vergazova Larisa Georgiyevna,

Candidate of Philological Sciences,

Associate Professor,

Donetsk National Technical University,

E-mail: panacea_inessa@mail.ru